

වගා පසට කාබනික පොහොර අත්‍යාවශ්‍ය වන්නේ ඇයි?

ව්‍යාන්තරයක ඇති ගස්, වර්ෂ භාණ්ඩාවක් තිස්සේ සරුවට ඉතා උස රුක් ගස් ලෙස හැදී වැඩී ඇත්තේ කුමන පොහොර වර්ගයක් නිසාදැයි ඔබ මොහොතකවුවත් සිතුවේද? වනයක ඇති පසක මතුපිට තවදුරටත් දෙස හොඳින් බැලූවිට අපට දක්නට ලැබෙන්නේ මොනවාද? එහි වර්ගය කුමක්ද?

පසේ සිටින විවිධ බැක්ටීරියා සහ අනෙකුත් ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් නිසා, දීර්ඝකාලීන පැලෑටි සහ සත්ව කොටස්වල අඩංගු දෑ පැලෑටියකට උරාගත හැකි

එන්. පී. වන්දසිරි ද සිල්වා

කෘෂිකම් නිලධාරී

ස්වභාවික ආරක්ෂණ අභ්‍යාස ආයතනය,
දිගුඤ්චුව - බණ්ඩාරවෙල.

සරල කොටස්වලට පෙරලෙනවා. ඒ නිසා බොහෝ බෝග, ඒවගේ පසක සරුවට වැඩීම අහසක් නොවේ. මෙබඳු පොහොරවලට තමයි අපි 'කාබනික පොහොර' හෙවත් 'එන්ට්‍රිස් පොහොර' ලෙස හඳුන්වන්නේ.

රටක කෘෂිකම්‍ය රඳා පවතින්නේ පස මත වේ. පස භාවිතයෙන් උරුමය වන අතර, එය ඇස මෙන් ආරක්ෂා කරගැනීම ඉතාමත් වැදගත්ය. හැම භූතාකම් පස දක්නට ලැබුනත්, හොඳ කෘෂිකාර්මික පසක පමණයි බෝග හොඳින් සරුවට වැඩී, හොඳ අස්වැන්නක් දෙන්නේ. ඒ නිසා හොඳ කෘෂිකාර්මික පසක 'නියෝට් ඕනෑ' 'විශේෂ ලක්ෂණ' මොනවාද කියා අප දැනගෙන සිටීමක් අවශ්‍යයි. ඒවා නම්,

1. බෝග වැඩීමට අත්‍යාවශ්‍ය නයිට්‍රජන්, පොස්පරස්, පොටෑෂියම් සහ අනෙකුත් පෝෂ්‍ය

පදාර්ථ අවශ්‍ය ප්‍රමාණයටත්, බෝගවලට ලබාගත හැකි අයුරින් පසේ තිබීම.

2. වැඩි ජල ප්‍රමාණයක් උරාගත හැකි හා තෙතමනය රඳවාගත හැකි පසක් වීම.

3. මූල මණ්ඩලය පසේ පහසුවෙන් ගමන් කළ හැකි වන පරිදි පස තද නොවී තිබීම.

4. පසේ මැටි හා ඩියුමස් අඩංගු වීම.

5. යොදන රසායනික පොහොර පසේ රඳවාගත හැකිවීම.

6. ගැඹුරු පසක් සහිත වීම.

ඉහත ලක්ෂණ තිබෙන පසක් කෘෂිකම්‍ය සඳහා සුදුසු වෙනවා. සරු පසක් කියලා අපි කියන්නේ එවැනි පසකටයි. සරු පසක වූනත්, නොකඩවා බෝග වගා කිරීමේදී නිසරු තත්වයකට පත් වෙනවා. කියන්නේ, එම සරු පසේ ජලය අවශෝෂණය හා ජලය රඳා ගැනීමේ හැකියාවන් දුර්වල වීම, පෝෂ්‍ය පදාර්ථ පසෙන් ඉවත් වී යාම, පස තදවීම මුල් වැඩීමට අපහසු වීම, ඩියුමස් අඩුවීම වැනි දේවල් සිදු වෙනවා. එවිට අප වචන බෝග සරුවට වැඩෙන්නේ හැ. නිසරු පසක් සරු පසක තත්වයට පත් කිරීමට හැකි, එකම බලවතා කාබනික පොහොරයි.

කාබනික පොහොරවලින් සිදුකරන මහඟු කාර්යයන් මොනවාද?

1. කාබනික ද්‍රව්‍යවල ඇති කෙඳි සහ රළු කොටස් පස සමඟ මිශ්‍ර වීමෙන් පස බුරුල් ගතියක් ඇතිවෙනවා. එමගින් පස තුළ වාතාශ්‍රය දියුණු වේ. මුල් හොඳින් වැඩේ.

2. කාබනික ද්‍රව්‍යවලින් ඩියුමස් පසට එකතුවී තෙතමණය රඳා පැවැත්මේ ගුණය වැඩි කරයි. ජලය අවශෝෂණය වැඩි කරයි.

3. දීර්ඝ කාලයක් පෝෂ්‍ය පදාර්ථ සහ කුඳුරදවාගෙන සිටී.

4. පැලෑටිවලට උරාගන්නා අයුරින් විකින් වික කාබනික ද්‍රව්‍යවල ඇති පෝෂ්‍ය පදාර්ථ පිට කෙරේ.

5. සම්පූර්ණ පැලෑටි ආහාර ප්‍රභවයක් වේ. මෙහිදී බෝග නිරෝගීව හා සරුවිව වැඩීමට අල්ප ලෙස අවශ්‍ය 'අංශු මාත්‍ර මූල ද්‍රව්‍ය' ලබාදෙන පොහොර ප්‍රභවය, කාබනික පොහොර වේ.

6. කාබනික පොහොර සහිත පසේ වැඩෙන බෝග, කාබනික පොහොර රහිත පසේ වැඩෙන බෝගවලට වඩා ශක්තිමත්ව වැඩී, කෘමි හා රෝගවලට ඔරොත්තු දෙන බව පැහැදිලිව පෙනී ගොස් ඇත. මීට අමතරව, පෝෂණ විද්‍යාඥයින් පෙන්වා දී ඇත්තේ, නිරෝගී-දිවි පෙවෙතක් සඳහා කාබනික පොහොර යොදා ලබාගන්නා අස්වැන්න වඩාත් අවශ්‍ය බවයි.

එසේම, රසවත් බවින්ද වැඩිය. මේ මතය කෙතරම් බලවත් දැයි කිවහොත්, බොහෝ යුරෝපීය රටවල කාබනික පොහොර නිපදවන සමාගම්ද දැන් පිහිටුවා ඇත.

7. පසකට අවශ්‍ය ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් ගහනය පවත්වා ගැනීමට උපකාරීවේ.

8. කාබනික ද්‍රව්‍ය පසට කළු පැහැයක් ගෙන දේ. ශීත ප්‍රදේශවල මෙම තත්වය අවශ්‍යය. එමගින් සිමිත හිරු එළිය පසට අවශෝෂණය වී බෝගවලට මුල් ක්‍රියාකාරී තත්වයට පත් කරයි.

9. අප වගා කරන බොහෝ බෝග වර්ග වැඩි දියුණු කළ ආරයන් වේ. ඒවා රසායනික පොහොරවලට වැඩි ප්‍රතිචාරයක් දක්වයි. කාබනික පොහොර වලින් පෝෂ්‍ය පදාර්ථ ලැබෙන වේගය හෙමින් නිසාත්, විශාල ප්‍රමාණයකින් යෙදිය යුතු නිසාත්, ශාඛ වර්ධනය කෙරෙහි බලපෑම් ඉතා හෙමින්ය. මේ නිසාම අපි වගා කරන නව ප්‍රභේදවලට රසායනික පොහොර යෙදීමට පෙළඹවී ඇත. නමුත්, අප අධික මිලක්දී

ගන්නා රසායනික පොහොර උපරිම කාර්යක්ෂමතාවයෙන් භාවිතා කිරීමට නම්, විශේෂයෙන් ගොඩ බෝග වගා කරන පසේ කාබනික පොහොර තිබීම අත්‍යාවශ්‍යය. පසේ භෞතික ඉණාංග දියුණු නොකර, පසට යොදන රසායනික පොහොර මගින් ශාඛයට ලැබෙන ප්‍රයෝජනවත් භාවය ඉතා අඩුය. මේ නිසා කාබනික පොහොර වගා පසක අත්‍යාවශ්‍යයෙන්ම තිබිය යුතු පොහොරකි.

10. එසේම පාංශු බාදනයද අඩු කරයි.

අප අවට ඇති වටිනා කාබනික පොහොර වර්ග මොනවාද?

(අ) සත්ව මළමුත්‍ර

(ආ) අමු කොළ වර්ග

(ඇ) පිදුරු හා ඉපනැල්ල

(ඈ) අළු සහ කුස්සියේ ඉවත ලන කැලි කසල

(ඉ) කොම්පෝස්ට්.

(අ) සත්ව මළ මුත්‍ර — ගොඩ බෝගවලට අහඹු කාබනික පොහොරකි.

සත්ව මළ සමහර මුත්‍රා මිශ්‍ර කර තද පසක් මත හෝ සිමෙන්ති වලින් තනන ලද ස්ථානයක් මත ගොඩ ගසා, පොල් අතු හෝ පොලිතින් වැනි ආවරණයකින් වසා, වර්ෂාවෙන් සාරවත් කොටස් සේදී යාම් ආරක්ෂා කරන්න. මේ සමඟ හැකි තරම් ගෙවත්තේ ඇති විවිධ ගස් වල හා පැලෑටිවල, නොමේද, කොටස්ද මිශ්‍ර කරන්න. පැල සිටුවීමට සති 2 කට පෙර (මේවා හොදින් දිරි පසු) ව. මී. 2.5 පාත්තියකට, කුඩා 02 ක් පමණද, පැල සිටුවන විශාල වලකට (හෙ. මී. 45 X 45 X 45 පමණ) කුඩා 03 ක් පමණද දමා, පස් සමඟ හොදින් කලවම් කරන්න. මෙම කාබනික පොහොර ප්‍රමාණය, මුළු කන්නයටම හොදවම ප්‍රමාණවත් වේ. බහු වාර්ෂික පළතුරු වැනි ගස් සඳහා, රසායනික පොහොර දැමීමට සති 02 ක් වත් කලින්, මෙම පොහොර කුඩා 02 ක් වත් ගස වටා දමන්න.

සත්ව මළ ද්‍රව්‍ය වල අධ්‍යයන පෝෂ්‍ය පදාර්ථ ප්‍රමාණයන් ද ඇතහත්න.

අන්වයා	මළ ද්‍රව්‍යවල බර කි. ග්‍රෑ/අඩු:	නයිට්‍රජන් කි. ග්‍රෑ/අඩු:	හොස්පර්ස් කි. ග්‍රෑ/අඩු:	පොටෑසියම් කි. ග්‍රෑ/අඩු:
බවයා	12150	77	09	55
ලෑරා	13750	81	24	63
කුකුළා	3825	38	14	13

(සතුන්ගේ බර කි. ග්‍රෑ. 450 ක් සේ භලතා ඇති බව සලකන්න.)

කුකුළු පොහොර පසට එක්කළ විගසම පැල සිටුවීම නුසුදුසුය. පසට, කුකුළු පොහොර දමා, කීප විවක් හොඳින් කළවම් කර, දින 05-07 ක් වත් ගිය පසු පැල සිටුවීම සුදුසුය. නැතිනම්, කුකුළු පොහොර දැමූ වලවල්වලට හොඳින් ජලය දමා එහි සැර ගතිය අඩු කර, පසු දිනක සිටුවන්න. නැතිනම් කුඩා පැල මිය යා හැක.

වරා 3.85
එරබදු 4.00
සත්හෙමිප්

ග්ලිරිසිඩියා, එරබදු, සූරිය, වල් සූරිය කාන්ත, වරා, කැප්පෙටිය, පැණි තෝර, පෙති තෝර කැකුණ, මහල් කරද, ගොන් කදුරු, ආදිය පිටතින් ගෙනැවිත් කුඹුරුවලට දැමිය හැකි කොළ පොහොර බෝග කීපයකි. සියඹලා, කොහොඹ, මාදේරා, කදුරු තෙල් කැකුණ, හා ඉපිල් ඉපිල් යනාදී ගස්වල පත්‍ර පොහොර ලෙස පාවිච්චි කළ හැක.

(ආ) කුඹුරට - අමු කොළ පොහොර යොදන්න

වි ගොවි තැනේදී ජීවිතක (නයිට්‍රජන්) හා අනෙකුත් පෝෂ්‍ය පදාර්ථ සපයන ඉතාම ලාභදායී පොහොරකි. ගස්වල නොමෙරු කොළ පැහැති කොටස්, පළමු බිම් සැකසීමේදී කුඹුරු පස සමඟ යට කරන්න.

වැදගත්:-

තෙත් කලාපයේ හොඳින් ජලය බැස නොයන වගුරු කුඹුරුවලට කොළ පොහොර නොදමන්න. හේතුව, හොයමට හානිකර විමට ඉඩ ඇති බැවිනි.

සත්හෙමිප් අවාරයේදී කුඹුරේ වහාකර මල් 50% හටගන්නා විට (වයස සති 6 දී පමණ) කපා පසට යට කිරීමෙන් වැඩිම නයිට්‍රජන් ප්‍රමාණයක් පසට ලැබේ.

(ඇ) පිදුරු ආපසු කුඹුරටම දමන්න

වර්ෂාව වැඩි පළාත්වල අස්වනු නෙලාගත් විගසම, කුඹුරේ තැනින් තැන කුඩා ගොඩවල් ලෙස පිදුරු රැස්කරන්න. ඊළඟ කන්නයේදී සියුමේදී දිරාපත් වූ මෙම පිදුරු පසට යට කරන්න. නැතිනම් පිදුරු කුඩා කැබලි වලට කපා, සියුමේදී පස සමඟ මිශ්‍ර කරන්න. මෙම පිදුරුවල ඇති පෝෂ්‍ය පදාර්ථ වහාමට ලැබේ.

බෝගය	ජීවිතක (වියළි බර අනුව) සියයට ගණන
වල් සූරිය කාන්ත	3.83
පැණි තෝර	4.91

පිදුරු පොහොරක් ලෙස භාවිතා කරන කුඹුරු සඳහා කර ඇති තාවකාලික රසායනික පොහොර නිර්දේශය (මැදුරට තෙත් කලාපය සඳහා පමණක්)

පිදුරුවල ඇති නිව්ට්‍රජන් හා පොටෑසියම් පොහොරවලින් උපරිම ඵල නෙලා ගන්නා අන්දමට පහත නිර්දේශය දැනට තාවකාලිකව

ඉදිරිපත් කර ඇත. මෙම නිර්දේශය පිළිගෙන ඇත්තේ අක්කර 01 ක කුඹුරකට පිදුරු කි. ග්‍රෑ. 1250 — 1750 ප්‍රමාණය එකතු කර, ඇති අවස්ථාව සලකාය. එදිනෙදා, මෙය කැගල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ පහතරට තෙත් කලාපයට හැර, ඉතිරි සියළුම ප්‍රදේශවලටද, මහනුවර හා මාතලේ දිස්ත්‍රික්ක වල සියළුම වී වගාකරන කුඹුරුවල නව වැඩි දියුණු කළ වී වර්ග සඳහාද අදාල වේ.

නව වැඩි දියුණු කළ මාස 3—3½ වී ප්‍රභේද සඳහා

(I) වසුරන ලද කුඹුරු සඳහාම

යොදන ආකාරය	පොහොර වර්ගය	යොදන කාලය	ප්‍රමාණය. (කි. ග්‍රෑ/හෙක්)
මූලික	'වී' මිශ්‍රණය	වැපිරීමට පෙර	187.5
මූලික	යූරියා	වැපිරීමට පෙර	37.5
1. මතුපිට	යූරියා	වසුරා සති 2 කට පසු	37.5
2. මතුපිට	යූරියා	වසුරා සති 5 කට පසු	37.5
3. මතුපිට	යූරියා	මාස 3 වන සඳහා	} 37.5
		වසුරා සති 7 කට පසු	
		මාස 3½ වර්ග සඳහා	
		වසුරා සති 8 කට පසු	

(II) පැල සිටුවන කුඹුරු සඳහා

යොදන ආකාරය	පොහොර වර්ගය	යොදන කාලය	ප්‍රමාණය. (කි. ග්‍රෑ/හෙක්)
මූලික	'වී' මිශ්‍රණය	පැල සිටුවීමට පෙර	187.5
මූලික	යූරියා	පැල සිටුවීමට පෙර	50
1 වන මතුපිට	යූරියා	පැල සිටුවා සති 2 කට පසු	50
2 වන මතුපිට	යූරියා	මාස 3 වන සඳහා	} 50
		පැල සිටුවා සති 5 කට පසු	
		මාස 3½ වන සඳහා	
		පැල සිටුවා සති 6 කට පසු	

(ආ) මාස 4 — 4½ නව දියුණු වී වර්ග සඳහා

යොදන ආකාරය	පොහොර වර්ගය	යොදන කාලය	ප්‍රමාණය. (කි. ග්‍රෑ/හෙක්)
මූලික	'වී' මිශ්‍රණය	වැපිරීමට පෙර හෝ පැල සිටුවීමට පෙර	187.5
මූලික	යූරියා	වැපිරීමට පෙර හෝ පැල සිටුවීමට පෙර	45
1 වන මතුපිට	යූරියා	පැල සිටුවා හෝ වසුරා සති 2 කට පසු	45
2 වන මතුපිට	යූරියා	වසුරා සති 6 කට පසු හෝ පැල සිටුවා සති 4 කට පසු	45
3 වන මතුපිට	යූරියා	වසුරා සති 10 කට පසු හෝ පැල සිටුවා සති 8 කට පසු	45

(අ) වගා පටේ හොඳම මිතුරා කොමපෝස්ටය

කොමපෝස්ට යනු ශාඛ හා සත්ව කොටස් පාලන තත්වය යටතේ පිරිණය කර වියෝජනය කරවා පිළියෙල කරගනු ලබන පොහොරයි.

දින 24 ක පමණ පුළු කාලයකදී පිළියෙල කරගත හැකි අයුරු කාබනික පොහොරකි.

තවාන්වලට සුදුසුය. එසේම, කොමපෝස්ට කි. ග්‍රෑ. 1000 ක නයිට්‍රජන් කි. ග්‍රෑ. 30ක් පමණද පොස්පරස් කි. ග්‍රෑ. 10ක් පමණද, පොටෑෂ් කි. ග්‍රෑ. 33 ක් පමණද අඩංගු බව පෙන්වා දී ඇත.

සාදා ගන්නා අන්දම

පිරිණය කළ නොහැකි ද්‍රව්‍ය (පොලිතින්/පොල්මුඩු/අඟුරු වැනි) ඉවත් කරන්න. කොළ රොඩු, ඉවත ලන කුණු කසල, අතිකුක් දෑ (70% ක් පමණ) ඉතා කුඩාවට කපා, ඒවා මීටර් 2 x 1 දිග පළලට සෙ. මී. 15 ක් උසට වන පරිදි, අතුරා ඒ මත දියාරු මිශ්‍රණය (ජලය සමඟ මිශ්‍ර කළ ගොම හා මුත්‍රා මිශ්‍ර පස්) ඉසින්න. මෙලෙස මීටර් 1½ ක් පමණ උස ගොඩක් වන තෙක් සෙ. මී. 15 තවමු සකසා, දියාරු මිශ්‍රණය හා කොමපෝස්ට මුහුන් විකක් දමන්න. අවසානයේදී අනන්‍ය ලද කොමපෝස්ට ගොඩ, මතු පිට පස් ස්ථරයකින්

කුනියට වසන්න. පසුව, පිළිවෙලින් දින 2, 6 හා 9 යන දිනවලදී ගොඩ හොඳට කළවම් කර, නැවත පෙරපස් කට්ටු සාදා, දියාරු මිශ්‍රණය කට්ටු මත දමා, අනන්‍ය ලද මතුපිට පස් ස්ථරයකින් වසන්න. 12 වන දිනයේදී ගොඩ, අළු 5% පමණ සමඟ මිශ්‍රකර, ගෝණි කැබැල්ලකින් හොඳට වසා, ඊට දින 12 කට පසුව හෙවත්, දින 24 දී හෝ ඉක්මණින් ප්‍රයෝජනයට ගන්න.

ඉතා වැදගත්

කාබනික පොහොර ලෙස නොයෙකුත් ඉවතලන ද්‍රව්‍ය භාවිතයේදී ප්‍රවේශම විය යුතුය. උදා:- ගොම පොහොරවලින් ගෝවාවලට බරවාසාද රෝගය සෑදීම හා පැතිරීමේ හැකියාව නිසා, නොදන්නා ප්‍රදේශවලින් ගෙනෙන ලද ගොම පොහොර ගෝවා වගාවට යෙදීමෙන් එම රෝගය ඔබේ වගාවටත් ඇතිවිය හැක. එසේම, හිටුමැරීම රෝගය ඇතිවූ තක්කාලි ගස්, කාබනික පොහොර සකසන හෝ ගොම පොහොර එකතු කරන වලවල්වලට නොසැලකිලිමත් ලෙස යෙදීමෙන්, හිටුමැරීමේ රෝගය අළුත් තක්කාලි, අර්තාපල්, හෝ මීරිස් වගාවට ඇතිවිය හැකිය. මේ නිසා රෝගී පැලෑටි, කාබනික පොහොර සඳහා භාවිතා නොකිරීම වැදගත්ය.

“සොබා දහමේ නීතිය අනුව පසක් සරුකළ හැකි හොඳම ක්‍රමය, කාබනික පොහොර යෙදීම වේ”

(මෙම ලිපිය සැකසීමේදී, බිදුණුවැම් සේවා සංස්කරණ අභ්‍යාස ආයතනයේ කෘෂිකම් නිලධාරී, ඩී. ආම්. අබේරත්න මහතාගෙන් ලැබුණු සහාය අගය කරමි.)